



STAAR (CATARACT)

Door middel van deze folder wil het Spijkenisse Medisch Centrum u informeren over staar en de behandeling hiervan. U wordt geadviseerd deze informatie zorgvuldig te lezen.

Wat is staar (cataract)?

Voorin het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige ooglens. Naarmate we ouder worden, wordt deze lens minder helder. Dit troebel worden van de ooglens wordt 'staar' of 'cataract' genoemd. Iedereen die ouder wordt, krijgt daarmee te maken.

Verschijnselen

Cataract ontwikkelt zich gewoonlijk heel langzaam. Het belangrijkste verschijnsel van cataract is dat u wazig gaat zien, de kleuren grauwer worden of dat u last gaat krijgen van verstrooiing van lichtbronnen. Door het ontstaan van cataract kan ook de brilsterkte in korte tijd veranderen. Als de troebelingen van de lens verder toenemen, heeft aanpassen van de brilsterkte geen zin meer. Een bezoek aan de oogarts is dan noodzakelijk. Wie nog goed genoeg ziet om zonder problemen dagelijkse werkzaamheden, hobby's en taken zoals autorijden te kunnen uitoefenen (en voldoet aan de eisen voor een rijbewijs), hoeft zich (nog) niet te laten behandelen. Het is echter wel realistisch om rekening te houden met een cataractoperatie in de toekomst. Cataract wordt immers nooit minder; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit. Zodra het cataract te hinderlijk wordt, kan uw gezichtsvermogen weer worden verbeterd door

middel van een cataractoperatie.

Vooronderzoek

Er wordt in het algemeen geprobeerd patiënten na een cataractoperatie zo weinig mogelijk afhankelijk te laten zijn van brillen. Vóór de operatie wordt er daarom een lensmeting verricht. Meestal zal er in ieder geval een leesbril nodig blijven. De oogarts kan echter nooit 100% garanderen dat het oog altijd, zelfs na een perfect uitgevoerde operatie, zonder bril scherp zal kunnen zien. Dit betreft met name de patiënten die voor de operatie een bril hadden met hoge en/of cilindrische afwijkingen (zie ook speciale implantlenzen). In sommige situaties kan er in overleg juist voor worden gekozen dat u na de operatie goed kunt lezen zonder bril. Maar dan is er voor veraf wel weer een bril nodig. De keuze hiervoor hangt onder andere af van uw brilsterkte vóór de operatie en van uw leesgewoonten.

De lensmeting wordt, indien mogelijk, direct na het consult bij de oogarts uitgevoerd. Indien dit niet mogelijk is of indien er contactlenzen worden gedragen, moet er een nieuwe afspraak worden gemaakt om de meting op een andere dag te verrichten.

Bij gebruik van contactlenzen moeten deze van te voren uitgedaan te worden. Voor een betrouwbare meting dienen:

- zachte contactlenzen minimaal 2 weken uit te zijn;
- harde contactlenzen minimaal 4 weken uit te zijn.

Behandeling

Opereren is de enige manier om echt iets te doen aan cataract. Er bestaan geen medicijnen of laserbehandeling om cataract te voorkómen of geheel te verwijderen. De operatie vindt vrijwel altijd plaats in dagbehandeling onder plaatselijke verdoving in de vorm van druppels of een prik. De oogarts opereert maar één oog per operatie. Een enkele patiënt krijgt een narcose. In alle gevallen voelt en ziet u weinig of niets van de operatie.

Voor de operatie moeten sieraden af en ook oog make-up dient verwijderd te worden. Neemt u a.u.b. ook u uw mobiele telefoon niet mee in de operatiekamer. Bij de operatie haalt de oogarts uw eigen troebele lens uit het oog en vervangt deze door een helder, kunststof implant - lensje.

Speciale implantlenzen

Er zijn de laatste jaren speciale implantlenzen ontwikkeld met het doel mensen na de cataractoperatie nog minder afhankelijk te laten zijn van een bril. Hieronder vallen de zogenaamde torische kunstlenzen, die als doel hebben de cilindersterkte van een eventuele bril

na de operatie te verminderen of zelfs geheel weg te werken. Ook is het mogelijk lenzen te implanteren waarmee mensen zowel veraf als dichtbij goed kunnen zien. Hierdoor zijn mensen niet alleen voor het veraf zien, maar ook voor het dichtbij zien minder afhankelijk van een bril. Deze speciale implant - lenzen kunnen niet bij iedereen worden gebruikt. Deze lenzen kunnen soms specifieke bijwerkingen hebben (ringen rond lichtbronnen, lichtschitteringen); bovendien zal in sommige omstandigheden tóch nog een leesbril nodig zijn. Omdat deze speciale lenzen niet onder de normale verzekerde zorg vallen wordt er een bijbetaling voor gevraagd. Als u interesse heeft in speciale implant - lenzen en geen bezwaar heeft tegen een eventuele bijbetaling, vraag dan uw oogarts naar de kosten en de mogelijkheden.

Druppelinstructie

U begint twee dagen voor de operatie tweemaal daags met zowel Yellox als Dexamethason in het te opereren oog. U dient deze beide druppels een aantal weken na de operatie door te gebruiken, volgens instructie of recept. Hoe u kunt druppelen kunt u zien in de instructies op pagina 5 en 6.

Patiënten die vóór de operatie al druppelden met oogdruk - verlagende oogdruppels dienen hiermee door te gaan na de operatie, tenzij u daarover uitdrukkelijk anders bent geadviseerd door uw oogarts.

Na de operatie/leefregels

Na de operatie krijgt u ter bescherming een oogdop op het geopereerde oog. De dag na de operatie mag u 's ochtends na het opstaan zelf de oogdop verwijderen en de huid rondom het oog schoonmaken. Past u op dat u niet hard in het oog wrijft. Het kan voorkomen dat het wit van het oog bloeddoorlopen is of dat het zicht met het geopereerde oog nog wat wazig is.

U wordt de ochtend (of een van de eerste dagen) na de operatie gebeld door de doktersassistent van de polikliniek. Mocht u zich ergens zorgen over maken, dan kunt u dit bespreken. Als bescherming voor het oog moet u de eerste week uw (zonne-) bril zoveel mogelijk dragen. Voor 's nachts gebruikt u de plastic oogdop. Deze moet u de eerste week elke avond voor het oog plakken met de witte tape wat door de apotheek aan u is verstrekt. Oog make-up mag na de eerste week weer worden gebruikt. Zwemmen wordt de eerste twee weken afgeraden. Ook het dragen van contactlenzen is niet wenselijk in de eerste 2 weken na de operatie.

U komt na een aantal weken weer ter controle op de polikliniek, volgens afspraak. Hierna is verdere controle niet meer nodig, tenzij u andere oog-aandoeningen of problemen heeft, of uw andere oog nog geopereerd moet worden. Het wordt aangeraden om tot

6 weken na de (laatste) oogoperatie te wachten alvorens de bril aan te passen.

Risico's van een cataractoperatie

In het algemeen is het risico op complicaties tijdens en na een cataractoperatie klein. Een bloeding of infectie kan het zicht blijvend doen verminderen. De kans hierop is erg klein, circa 1 geval per 2000 operaties. Als u na een cataractoperatie merkt dat het zicht duidelijk minder wordt en het oog roder en pijnlijker, neem dan direct contact op met uw oogarts of diens waarnemer.

Bij circa 1 à 2 per 100 operaties loopt de operatie technisch moeizamer dan verwacht. In een aantal gevallen merkt u daar als patiënt niets van en herstelt het oog net zo voorspoedig als anders. In een aantal gevallen zal het herstel meer tijd vergen, maar het uiteindelijke gezichtsvermogen wel nog heel behoorlijk zijn. In een enkel geval lukt het niet alle lensresten te verwijderen of het kunstlensje direct te plaatsen tijdens de operatie. Heel af en toe moet er dan een tweede operatie aan het reeds geopereerde oog volgen.

Tijdelijke, meestal goed op oogdruppels en/of tabletten reagerende problemen na een operatie kunnen zijn: verhoogde oogdruk, of het ontstaan van vocht in het netvlies en hoornvlies (waardoor de gezichtsscherpte soms tijdelijk kan dalen). Meestal herstellen deze klachten voorspoedig.

Nadat er een cataractoperatie is uitgevoerd, is het risico op het ontstaan van een netvliesloslating toegenomen. Voorbodes en verschijnselen van een netvliesloslating kunnen zijn: het optreden van lichtflitsen, het gaan zien van bewegende vlekjes, toenemende uitval van het gezichtsveld. Lang niet altijd zal er bij deze symptomen ook echt een netvliesloslating aan de hand zijn, maar u wordt wel verzocht contact op te nemen met uw oogarts of diens waarnemer.

Deze folder is tot stand gekomen met dank aan het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG), www.oogheelkunde.org

Nastaar

Het is mogelijk dat u na maanden tot jaren na de staaroperatie nastaar krijgt. De klachten van nastaar zijn te vergelijken met die van cataract. Hiervoor is een eenvoudige laserbehandeling afdoende.

Wat te doen bij klachten

Indien het geopereerde oog pijnlijk wordt en/of u gaat slechter zien, dan moet u altijd telefonisch contact opnemen met de polikliniek, bereikbaar op telefoonnummer (0181) 65 85 90. Ditzelfde telefoonnummer kunt u bellen indien u een vraag heeft en is bereikbaar van 08.15 uur tot 16.30 uur.

Buiten kantooruren kunt u voor bovenstaande klachten contact opnemen met het Spijkenisse Medisch Centrum via het algemene telefoonnummer : 0181 - 65 88 88. Bij acute zaken kan men u dan doorverbinden met de juiste persoon.

Instructies oogdruppelen



1. Was uw handen met water en zeep en maak ze goed droog.



4. Kijk met beide ogen naar boven. Houd het flesje boven uw oog. Steun, als u dat fijn vindt, op uw andere hand of uw neus. Raak hierbij de oogleden of de wimpers niet met het flesje aan.



2. Houd het druppelflesje vast alsof u een pen vast heeft.



5. Knijp voorzichtig in het flesje en laat een druppel in het gootje vallen. Sluit hierna uw oog zonder te knijpen. U kunt uw hoofd weer rechtop houden.



3. Trek met de vingers van uw andere hand aan uw ooglid zodat u een gootje krijgt en buig uw hoofd achterover.



6. Druk met uw wijsvinger gedurende een minuut zachtjes op uw traanbuis. Dit is het bobbeltje aan de neuskant van uw oog. Zo voorkomt u bijwerkingen.



7. Was uw handen weer met water en zeep en maak ze goed droog. Sluit daarna het oogdruppelflesje. Het is mogelijk dat u na het druppelen even wazig ziet.